

SAMMANSTÄLLNING AV UTSKOTTENS OCH ALLMÄNNA FÖRVALTNINGENS UTREDNINGAR OCH ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV OBSERVATIONERNA OCH REKOMMENDATIONERNA I UTVÄRDERINGSBERÄTTELSEN ÅR 2022

Samhällstekniska utskottets bemötande

Utfallet av åtgärderna för att uppfylla de strategiska målen år 2022

Det strategiska målet 2.5. Detaljplaneändringen för stadshusområdet slutförs under fullmäktigeperioden.

Revisionsutskottets utvärdering:

Beslutsfattandet om planändringen har ännu inte slutförts.

Kommentar: Förslaget till detaljplaneändring har gjorts upp och förts till beslutsfattande, men det remitterades för vidare beredning. Det har inte gått att finna förutsättningar för ett enhälligt beslut och projektet har överförs till det nya fullmäktiges mandatperiod och införts i stadens strategi som ett spetsprojekt i stadsplaneringen. Innan vi fortsätter med den egentliga planlägningsprocessen är det nödvändigt att ta reda på vilka principer som ligger till grund för fortsatt planering. Det här principbeslutet förs till beslutsfattande under hösten 2023.

Det strategiska målet 3.1. Stadsstrukturen utvecklas i enlighet med utvecklingsbilden för markanvändning och boende på ett sätt som stärker Grankullas identitet.

Revisionsutskottet påpekar om de årliga målen som inte har framskridit eller där rapporteringen är bristfällig:

- Tre planer under beredning som omfattar skyddsbebyggelser, men inga nya skyddsobjekt i planläggningen.

- Arbetet med att uppdatera Grankulla stads byggnadsinventering har inte startat ännu.

- Syn av trädbeståndet: 83 st. förrättade under år 2022 (82 st. år 2021, 102 st. år 2020). Målet för år 2022 saknades.

- Aktiv bekämpning av främmande arter (13 växtarter ska bekämpas, 24 arter har upptäckts och 2 djurarter ska bekämpas, 3 arter har upptäckts). Uppfyllelsen av målet har inte rapporterats.

- Antalet växter som lockar pollinerare ska öka på de grönområden som underhålls (valet av arter och skötsel). Tidigare klippta gräsmattor som nu vårdas som ängar 1,3 ha. Uppfyllelsen av målet har inte rapporterats.

- Uppföljning av åtgärderna i naturvårdsplanen. Uppfyllelsen av målet har inte rapporterats.

Kommentar:

- Skyddsobjekten i planläggningen grundar sig ofta på ett planändringsbehov och då tas skyddsbebyggelserna i beaktande och till behandling i samarbete med fastighetsägaren.

- På grund av det digra arbetsprogrammet och därtill tidtabellsbundna begäran om utlåtanden samt personalbrist har vi tills vidare inte kunnat inleda uppdateringen av byggnadsinventeringen.

- Även antalet syn av trädbeståndet är beroende av behov och beställningar. Då är det inte ändamålsenligt att sätta upp ett mål för antalet, utan antalet följs upp som en indikator för ändringar i grönmiljön.

- I fråga om bekämpning av främmande arter är åtgärderna situationsbundna: på grund av fröbanker och rotdelar i marken eller till följd av att djur rör sig på olika områden kan inte arterna utplånas helt och hållet, men vi bekämpar främmande arter vartefter sådana framträder.

- Vi har inte undersökt urvalet växter som lockar pollinerare eller mängden insekter, men målet verkställs genom att vi främjar omständigheterna och möjligheterna till förökning. På en 1,3 hektar stor areal på områdena i fråga kan de vilda blomväxter som växer där uppnå blomningsfasen, vilket ger pollinerande insekter näring.

- I naturvårdsplanen som uppdateras vart tionde år presenteras stadens skogsområden. På dessa områden följs trädens antal och tillståndet för dem upp. Uppföljningen görs med skogsdatafigurer som finns i själva rapportdelen av naturvårdsplanen. I enlighet med naturvårdsplanen ska staden öka mängden murkna träd i skogsområden. Även denna kalkylmässiga mängd granskas vart tionde år när en ny naturvårdsplan utarbetas. I Grankulla finns ingen ekonomiskog och därav sker ingen uppföljning av mängden avverkningar (m³). I skogarna fälls ofta endast enstaka stammar intill tomter och gångvägar av säkerhetsskäl. Målet är att fälla så få träd som möjligt.

Det strategiska målet 3.2. Grankulla främjar hållbar utveckling.

Revisionsutskottets utvärdering:

- *Mätning av cykelledsnätet/km och vinterleder/km, staden har inte uppnått målet. Arbetet fortsätter år 2023.*

Kommentar: På grund av det digra arbetsprogrammet, tidtabellsbundna uppgifter samt personalbyten och personalbrist är utvecklingen av cykelledsnätet tills vidare inte färdigt.

Det strategiska målet 3.3. De regionala MBT-målen för bostadsproduktion verkställs

Revisionsutskottets utvärdering:

- *Målet (i snitt 80 bostäder/år) underskreds, de färdiga bostäderna uppgick till 16 st.*

- *Invånarantalets utveckling -1,07 % (-111 invånare)*

Kommentar: Det är inte ändamålsenligt att granska uppfyllelsen av MBT-målen för enskilda år, eftersom antalet färdiga bostäder särskilt i Grankulla varierar avsevärt på årsnivå. Året innan, alltså år 2021, överskreds målet då sammanlagt 121 bostäder blev klara.

Av den här anledningen har också målet formulerats som antal bostäder i genomsnitt per år. Bland mätarna finns också befolkningsantalets utveckling på årsnivå enligt ett medeltal för fem år.

Det strategiska målet 5.4 Fastigheterna och utrustningen i skick och i användning.

Revisionsutskottets utvärdering:

- *Staden har inte rapporterat om upprättandet av den utomstående utredningen om fastighetsutvecklingen och avkastningspotentialen på sikt för de fastigheter och markområden som ägs av staden och Granilla.*

Kommentar: Beredningen av ärendet har framskridit under innevarande år. Vi har bland annat fastställt uppdraget och ordnat ett anbudsförfarande. Utredningsarbetet sätter snart i gång.

Övrig utvärdering som gäller samhällstekniken

Utdrag ur utvärderingsberättelsen:

Revisionsutskottet konstaterar att samhällstekniken har tagit väl hand om stadens rena och trivsamma framtoning. Plogningen har fungerat klanderfritt på vintrarna och fått mycket beröm av stadens invånare. På somrarna gläder de rikliga och vackra blomsterplanteringarna invånare och besökare.

Revisionsutskottets observationer och preciserande frågor riktade sig den här gången till miljöenhetens resultatområde.

Utdrag ur utvärderingsberättelsen:

Grankulla har ställt upp som mål att på lång sikt minska på utsläppen av växthusgaser med 60 procent från nivån år 1990 till år 2030. Därtill har målet varit att Grankulla är klimatneutralt år 2035. Målet i Grankulla stads nya strategi 2023–2030 är däremot klimatneutralitet år 2030. Detta kräver bland annat avstående från fossila bränslen. För att uppnå målet är det också nödvändigt att få kommuninvånarna med i ett energitalko.

Hur uppmuntrar och stöder staden sina kommuninvånare i att uppnå målet?

Som kommentar några nämnvärda aspekter om planerna kring informering:

- Information om strategin
- Kommunikationsteamet för klimat- och miljöärenden kommer att vidta kommunikativa åtgärder för att uppmuntra kommuninvånarna i framtiden (exempel från underhållsplanen om stadens energieffektivitet).
- Stadens miljöenhet ger tillsammans med HRM:s klimatinfo ut information och ordnar utbildningar även för Grankullabor (till exempel energiexpertutbildningar).
- Idrottstjänsterna har på försök genomfört loppisverksamhet på stadshuset.
- Anvisningarna till stadens invånare till exempel i fråga om trädbeståndet stöder åtgärder som gynnar klimatet.
- Mål för hållbara färdstätt och åtgärder
- Skolornas projekt inom hållbar utveckling och programmet Smart till skolan

Utdrag ur utvärderingsberättelsen:

År 2021 öppnades webbplatsen www.klimatneutralagrani.fi för att följa upp utsläppsminskningarna och de åtgärder som staden vidtagit för att uppnå dem. För att uppnå klimatneutralitet har flera åtgärder vidtagits i stadens fastigheter. Den största faktorn som påverkar utsläppsminskningarna är fastigheternas uppvärmning och energiförbrukning. År 2022 minskade fastigheternas elförbrukning med 3,5 procent och förbrukning av fjärrvärme med 5,8 procent.

Det är viktigt att informera om miljöfrågor, klimatneutralitetsmålen och medlen för att uppnå dem. Revisionsutskottet rekommenderar att informationen till kommuninvånarna förbättras.

Kommentar:

- Kommunikationsteamet för klimat- och miljöärenden kommer att mer utförligt lyfta fram olika åtgärder och mål inom sektorerna.
- Staden kommer att sammankoppla webbplatserna grankulla.fi och klimatneutralagrani.fi med Klimatvakten som är ett redskap för uppföljning och rapportering.
- Underhåll av webbsidorna klimatneutralagrani.fi och sociala medier med beaktande av medier som ungdomar också använder.

Utdrag ur utvärderingsberättelsen:

En bullerutredning i huvudstadsregionen enligt EU:s miljöbullerdirektiv blev klar 2022. Utredningen är ett samarbete mellan Helsingfors, Esbo, Vanda, Grankulla och Trafikledsverket. På områden i Grankulla där bullernivån överskrider 55 dB är invånarantalet cirka 3 200. Av Grankulla stads 10 200 invånare bor cirka 2 400 (24 %) på områden där bullernivån från gatu- och landsvägstrafik under dag-kväll-natt överskrider 55 dB och cirka 800 (8 %) invånare på områden där bullernivån från järnvägstrafiken överskrider 55 dB under dag-kväll-natt.

Hur kan staden minska den skadliga bullernivån?

Kommentar:

- I stadens miljöskyddsföreskrifter ingår bestämmelser om bekämpning av buller och vibrationer. Föreskrifterna binder alla: dem som bor inom stadens område, företag och andra vars verksamhet kan leda till skador på miljön.
- På basis av bullerutredningen år 2022 i enlighet med EU:s miljöbullerdirektiv ska städerna sammanställa en handlingsplan för bullerbekämpning. Liksom under den föregående mandatperioden gör Esbo och Grankulla åter en gemensam plan. Vi inleder samlingen av material hösten 2023 och planen ska vara klar före 7/2024. Den föregående handlingsplanen för bullerbekämpning gällde under åren 2018–2022.

Nedan finns exempel på hur staden direkt eller via sina samarbetspartner deltar i främjande av bullerbekämpning på sitt område.

Bullerbekämpning i fråga om byggnader

- För nya byggnader fäster vi mer uppmärksamhet än tidigare vid bullerbekämpning redan i planläggningsskedet och under bygglovsprocessen. Om byggnaderna är tillräckligt stora är det normalt möjligt att placera dem så att varje byggnad får en tyst fasad. När byggnaderna bildar en sammanhängande bullervall kan gården och bostädernas balkonger placeras på byggnadernas skyddade sida. Enstaka små hus bildar inget effektivt bullerskydd och därför är småhusområden eller områden som annars är glest bebyggda känsliga för buller. Ett område som är känsligt för buller kan också skyddas med placering av en enhetlig rad av stora byggnader mellan området och trafikleden som orsakar buller. Effekten av bullerskyddet grundar sig framför allt på att den är sammanhängande. Det här är en utmaning i fråga om småhus, men även i småhusområden kan bullernivån sänkas genom placeringen av byggnader och med hjälp av bullerplank. Eftersom det endast bildas lite trafikbuller i småhusområden kan det räcka med enklare bullerskydd. Garage eller andra uthusbyggnader kan placeras mot gatan och fungerar då som bullerskydd för tomten. Om en småhustomt ingärdas mot vägen kan staketet byggas så att den fungerar som ett bullerskydd. Även själva huset kan fungera som bullerskydd för gården bakom huset.

- Med hjälp av handboken Bekämpning av trafikbuller – råd för självständig bullerbekämpning i fastigheter inom huvudstadsregionen (fi. Liikennemelun torjunta - Neuvoja kiinteistöjen omatoimiseen meluntorjuntaan, pks) uppmuntras invånarna och särskilt byggnadsentreprenörerna till bullerbekämpning på eget initiativ.

Elektrifierad trafik

- Som en del av samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) deltar också Grankulla i främjandet av utsläppsfri kollektivtrafik bland annat i form av elbussar. Eftersom elbussarna är tysta och jämnt körande fordon orsakar de inte buller och vibrationer i samma grad som motsvarande dieselbussar. Av HRT:s alla bussar är för tillfället 34 procent elbussar.
- Städernas egna bilar, arbetsmaskiner och mindre maskiner ska såvitt möjligt bytas ut mot elektrifierade versioner.

Främjande av lägre körhastigheter

- Inom Grankulla stad har körhastigheterna på en del av huvudlederna sänkts med 10 km/h år 2019. Genom att sänka medelhastigheten med till exempel 10–20 km/h minskar bullernivån med 2–4 dB alltefter mängden tunga fordon. En sänkning av bullernivån med tre decibel motsvarar grovt taget en minskning av trafikmängden med hälften.
- Dubbdäckskampanjen i huvudstadsregionen (fi. PKS Nastarengaskampanja), nästa gång 11/23 (med temat luftkvalitet och buller)

Främjande av gång och cykling (hållbara färdssätt)

- Det mest hållbara sättet att påverka bullerkällorna är att minska den totala trafikmängden. Det här förutsätter ändringar i människornas trafikvanor. Här ingår mängden regelbundna resor, deras längd och valda färdssätt. Trafikvanorna är till stor del en följd av hur markanvändningen och trafiknätverket är verkställt som en helhet, även om vi genom trafikstyrning också kan påverka vanorna.
- Staden främjar hållbara färdssätt genom att bygga och underhålla infrastrukturen när det gäller gång- och cykelleder. I samband med stadsbanan kommer staden att bygga en cykelled längs med järnvägen samt infrastruktur för cykelparkering.

Byggande av bullerskydd

- I järnvägsplanen för den framtida stadsbanan är uppskattningen att tågtrafiken och hastigheterna kommer att öka i och med stadsbanan. Utgående från den kalkylmässiga bullerutredningen kommer bullernivån i den estimerade situationen inom stadsbanans influensområde att vara cirka 3–6 dB högre än i nuläget. Därför kommer bullerskydd som omfattar cirka 5 kilometer att byggas längs med stadsbanan i Kilo, Grankulla, Björkgård och Köklax.

Bemötande från finska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik

Nedan behandlar vi de observationer i utvärderingsberättelsen för år 2022 som gäller småbarnspedagogiken och undervisningstjänsterna och svarar på de frågor som revisionsutskottet har ställt. Utlåtandet gäller både den finskspråkiga och svenskspråkiga småbarnspedagogiken och bildningen.

Revisionsutskottet påpekar fortfarande att ansvariga för resultatområdena ska följa upp genomförandet av budgeten och de uppsatta målen. En ändring av anslag ska anhållas hos stadsfullmäktige under budgetåret. (Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 6)

Bildningens ledningsgrupp följer utfallet av pågående årsbudget på månadsnivå. I ledningsgruppen ingår bildningsdirektören, resultatområdescheferna för alla fyra resultatområden och bildningens ekonomichef. Dessutom följer varje resultatområdeschef utvecklingen av budgeten för sitt eget resultatområde veckovis. De mål som fastställts i budgeten följs också upp i bildningens ledningsgrupp. Ledningsgruppen analyserar läget ännu djupare innan delårsrapporter och bokslut rapporteras.

Revisionsutskottet betonar fortfarande mer tydligt fastställande av mål på årsnivå, ändamålsenliga mätare och ansvar för målen inom varje sektor såväl som mer exakt rapportering om hur målen uppfylls.

Revisionsutskottet rekommenderar att de till buds stående resurserna beaktas vid fastställandet av delmål och antalet mål. (Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 6)

Strategiarbetet utvecklas på stadsnivå under hösten 2023. Målet är att fastställa ansvariga för målen, komma överens om tidsscheman, förtydliga mätare och utveckla rapportering. I budgetförslagen 2024 presenteras för utskotten inom bilningen en modell som uppfyller de utvecklingsmål som revisionsutskottet förutsätter.

Revisionsutskottet föreslår att resultaten av försöket med tvåårig förskoleundervisning i Sansinpellon päiväkoti följs upp, dokumenteras och presenteras för beslutsfattare.

Resultaten av försöket med tvåårig förskoleundervisning har utvärderats på riks nivå. Mellanrapporten om försöket med tvåårig förskoleundervisning har publicerats 12.4.2023. (https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/kaksivuotisen-esiopetuksen-kokeilun-valiraportti-on-julkaistu?languageId=sv_SE)

I mellanrapporten konstateras att den tvååriga förskoleundervisningen i huvudsak genomfördes i kommunerna på samma sätt som den ettåriga förskoleundervisningen. I försöksgrupperna ansågs dock verksamheten vara mer planmässig än i kontrollgrupperna.

Sätten att ordna tvåårig förskoleundervisning varierade i kommunerna bland annat i fråga om barngruppens åldersstruktur och personalstrukturen. I försöksgrupperna fanns det fler lärare inom småbarnspedagogik än i kontrollgrupperna, och lärarna i försöksgrupperna var oftare behöriga än lärarna i kontrollgrupperna. Ett omfattande införande av tvåårig förskoleundervisning förutsätter enligt forskningsgruppen ett tillräckligt antal kompetenta lärare för att kunna säkerställa tjänsternas kvalitet inom såväl förskoleundervisningen som småbarnspedagogiken och stödtjänsterna för yngre barn.

Det har också förekommit utmaningar när det gäller ordnandet av försöket med tvåårig förskoleundervisning: kommunerna fick endast kort tid på sig att förbereda försöket, det avsattes inte tillräckligt med arbetstid i alla kommuner för att införa den lokala läroplanen och rekryteringen av behörig personal lyckades inte alltid.

I de inledande mätningarna observerades skillnader mellan barnens färdigheter och bakgrundsegenskaper. I fråga om alla de färdigheter och förmågor som undersöktes konstaterades betydande skillnader beroende på föräldrarnas utbildning, inkomster och födelse land samt barnens födelse månad och modersmål. Utifrån de inledande mätningarna kan man dock inte avgöra om tvåårig förskoleundervisning på olika sätt påverkar barn med olika utgångslägen.

Information om effekterna av försöket med tvåårig förskoleundervisning fås efter att försöket har avslutats 2025. Resultaten rapporteras till beslutsfattare.

Förskoleförsöket inleddes hösten 2021 i 148 kommuner. I försöket deltar cirka 35 000 barn födda 2016 och 2017 vilka valts ut till försöks- och kontrollgrupperna.

Slutsatserna i mellanrapporten bygger på två enkätundersökningar som genomfördes under projektets första år och på den inledande bedömningen av barn födda 2016, vilken gjordes hösten 2021.

Genomförande av strategiska insatsområden och mål 2022:

- Målet mindre än 30 % av dem som svarade på CoronaExit-enkäten upplever att det är svårt att påbörja skoluppgifter uppnåddes inte (2022: 33 %).

o Även om målet inte uppnåddes fullt ut visar CoronaExit-enkäten att elevernas upplevda välmående har ökat sedan coronaåren.

- Målet att inleda planeringen av A-flygeln i Kasavuoren koulukeskus förverkligades inte.

o Planeringen av A-flygeln i Kasavuoren koulukeskus ansluter sig till andra skollösningar. Planeringen av A-flygeln kan främjas först nu då beslutet om den nya finskspråkiga skolans läge och storlek har fattats.

- Målet mer än 50 % av varje skolas elever har besökt DigiLabbet uppnåddes inte.

o Utnyttjandet av lärmiljöer utanför klassen var begränsat och litet i början av 2022 på grund av coronapandemin. Planeraren som koordinerade DigiLab byttes under hösten och ingen skötte uppgiften under några månader. Dessutom flyttade DigiLab till nya lokaler i slutet av hösten och verksamheten kunde inte anordnas under flytten.

- Målet att minst 50 % av lärarna i grundskolorna och gymnasierna har fått utbildning för två nya teknologier uppfylldes inte.

o Efter pandemin låg lärarnas fokus på omorganisationen av skolarbete och elevernas välmående. Lärarna ville således inte prioritera utbildning för nya teknologier. Dessutom byttes planeraren hos DigiLab i slutet av hösten och ingen skötte uppgiften under några månader. DigiLab flyttade också till nya lokaler och verksamheten kunde inte anordnas under flytten.

- Målet två barn/apparat inom förskoleundervisningen uppnåddes inte.

o Under 2022 gjordes förberedelser för att gå över till leasing av utrustning. Tidtabellen höll inte enligt plan.

- Målet pilotprojektet med att undervisa och använda artificiell intelligens fortsatte inte.

o Projektet fortsatte inte eftersom staden inte fick fortsatt extern finansiering.

(Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 7–13)

Bemötande från svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik

Nedan behandlar vi de observationer i utvärderingsberättelsen för år 2022 som gäller småbarnspedagogiken och undervisningstjänsterna och svarar på de frågor som revisionsutskottet har ställt. Utlåtandet gäller både den finskspråkiga och svenskspråkiga småbarnspedagogiken och bildningen.

Revisionsutskottet påpekar fortfarande att ansvariga för resultatområdena ska följa upp genomförandet av budgeten och de uppsatta målen. En ändring av anslag ska anhållas hos stadsfullmäktige under budgetåret. (Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 6)

Bildningens ledningsgrupp följer utfallet av pågående årsbudget på månadsnivå. I ledningsgruppen ingår bildningsdirektören, resultatområdescheferna för alla fyra resultatområden och bildningens ekonomichef. Dessutom följer varje resultatområdeschef utvecklingen av budgeten för sitt eget resultatområde veckovis. De mål som fastställts i budgeten följs också upp i bildningens ledningsgrupp. Ledningsgruppen analyserar läget ännu djupare innan delårsrapporter och bokslut rapporteras.

Revisionsutskottet betonar fortfarande mer tydligt fastställande av mål på årsnivå, ändamålsenliga mätare och ansvar för målen inom varje sektor såväl som mer exakt rapportering om hur målen uppfylls.

Revisionsutskottet rekommenderar att de till buds stående resurserna beaktas vid fastställandet av delmål och antalet mål. (Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 6)

Strategiarbetet utvecklas på stadsnivå under hösten 2023. Målet är att fastställa ansvariga för målen, komma överens om tidsscheman, förtydliga mätare och utveckla rapportering. I budgetförslagen 2024 presenteras för utskotten inom bilningen en modell som uppfyller de utvecklingsmål som revisionsutskottet förutsätter.

Revisionsutskottet föreslår att resultaten av försöket med tvåårig förskoleundervisning i Sansinpellon päiväkoti följs upp, dokumenteras och presenteras för beslutsfattare.

Resultaten av försöket med tvåårig förskoleundervisning har utvärderats på riks nivå. Mellanrapporten om försöket med tvåårig förskoleundervisning har publicerats 12.4.2023. (https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/kaksivuotisen-esiopetuksen-kokeilun-valiraportti-on-julkaistu?languageId=sv_SE)

I mellanrapporten konstateras att den tvååriga förskoleundervisningen i huvudsak genomfördes i kommunerna på samma sätt som den ettåriga förskoleundervisningen. I försöksgrupperna ansågs dock verksamheten vara mer planmässig än i kontrollgrupperna.

Sätten att ordna tvåårig förskoleundervisning varierade i kommunerna bland annat i fråga om barngruppens åldersstruktur och personalstrukturen. I försöksgrupperna fanns det fler lärare inom småbarnspedagogik än i kontrollgrupperna, och lärarna i försöksgrupperna var oftare behöriga än lärarna i kontrollgrupperna. Ett omfattande införande av tvåårig förskoleundervisning förutsätter enligt forskningsgruppen ett tillräckligt antal kompetenta lärare för att kunna säkerställa tjänsternas kvalitet inom såväl förskoleundervisningen som småbarnspedagogiken och stödtjänsterna för yngre barn.

Det har också förekommit utmaningar när det gäller ordnandet av försöket med tvåårig förskoleundervisning: kommunerna fick endast kort tid på sig att förbereda försöket, det avsattes inte tillräckligt med arbetstid i alla kommuner för att införa den lokala läroplanen och rekryteringen av behörig personal lyckades inte alltid.

I de inledande mätningarna observerades skillnader mellan barnens färdigheter och bakgrundsegenskaper. I fråga om alla de färdigheter och förmågor som undersöktes konstaterades betydande skillnader beroende på föräldrarnas utbildning, inkomster och födelse land samt barnens födelse månad och modersmål. Utifrån de inledande mätningarna kan man dock inte avgöra om tvåårig förskoleundervisning på olika sätt påverkar barn med olika utgångslägen.

Information om effekterna av försöket med tvåårig förskoleundervisning fås efter att försöket har avslutats 2025. Resultaten rapporteras till beslutsfattare.

Förskoleförsöket inleddes hösten 2021 i 148 kommuner. I försöket deltar cirka 35 000 barn födda 2016 och 2017 vilka valts ut till försöks- och kontrollgrupperna.

Slutsatserna i mellanrapporten bygger på två enkätundersökningar som genomfördes under projektets första år och på den inledande bedömningen av barn födda 2016, vilken gjordes hösten 2021.

Genomförande av strategiska insatsområden och mål 2022:

- Målet mindre än 30 % av dem som svarade på CoronaExit-enkäten upplever att det är svårt att påbörja skoluppgifter uppnåddes inte (2022: 33 %).

o Även om målet inte uppnåddes fullt ut visar CoronaExit-enkäten att elevernas upplevda välmående har ökat sedan coronaåren.

- Målet att inleda planeringen av A-flygeln i Kasavuoren koulukeskus förverkligades inte.

o Planeringen av A-flygeln i Kasavuoren koulukeskus ansluter sig till andra skollösningar. Planeringen av A-flygeln kan främjas först nu då beslutet om den nya finskspråkiga skolans läge och storlek har fattats.

- Målet mer än 50 % av varje skolas elever har besökt DigiLabbet uppnåddes inte.

o Utnyttjandet av lärmiljöer utanför klassen var begränsat och litet i början av 2022 på grund av coronapandemin. Planeraren som koordinerade DigiLab byttes under hösten och ingen skötte uppgiften under några månader. Dessutom flyttade DigiLab till nya lokaler i slutet av hösten och verksamheten kunde inte anordnas under flytten.

- Målet att minst 50 % av lärarna i grundskolorna och gymnasierna har fått utbildning för två nya teknologier uppfylldes inte.

o Efter pandemin låg lärarnas fokus på omorganisationen av skolarbete och elevernas välmående. Lärarna ville således inte prioritera utbildning för nya teknologier. Dessutom byttes planeraren hos DigiLab i slutet av hösten och ingen skötte uppgiften under några månader. DigiLab flyttade också till nya lokaler och verksamheten kunde inte anordnas under flytten.

- Målet två barn/apparat inom förskoleundervisningen uppnåddes inte.

o Under 2022 gjordes förberedelser för att gå över till leasing av utrustning. Tidtabellen höll inte enligt plan.

- Målet pilotprojektet med att undervisa och använda artificiell intelligens fortsatte inte.

o Projektet fortsatte inte eftersom staden inte fick fortsatt extern finansiering.

(Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 7–13)

Välfärdsutskottets bemötande

Nedan behandlar vi de observationer i utvärderingsberättelsen för år 2022 som gäller välfärdstjänsterna och svarar på de frågor som revisionsutskottet har ställt.

Revisionsutskottet påpekar fortfarande att ansvariga för resultatområdena ska följa upp genomförandet av budgeten och de uppsatta målen. En ändring av anslag ska anställas hos stadsfullmäktige under budgetåret. (Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 6)

Bildningens ledningsgrupp följer utfallet av pågående årsbudget på månadsnivå. I ledningsgruppen ingår bildningsdirektören, resultatområdescheferna för alla fyra resultatområden och bildningens economichef. Dessutom följer varje resultatområdeschef utvecklingen av budgeten för sitt eget resultatområde veckovis. De mål som fastställts i budgeten följs också upp i bildningens ledningsgrupp. Ledningsgruppen analyserar läget ännu djupare innan de avger delårs- och bokslutsrapporter.

Revisionsutskottet betonar fortfarande mer tydligt fastställande av mål på årsnivå, ändamålsenliga indikatorer och ansvar för målen inom varje sektor såväl som mer exakt rapportering om hur målen uppfylls.

Revisionsutskottet rekommenderar att sektorn beaktar de resurser som står till buds vid fastställandet av delmål och antalet mål. (Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 6)

Strategiarbetet utvecklas på stadsnivå under hösten 2023. Målet är att fastställa ansvariga för målen, komma överens om tidsscheman, förtydliga mätare och utveckla rapportering. I budgetförslagen 2024 presenteras för utskotten inom bilningen en modell som uppfyller de utvecklingsmål som revisionsutskottet förutsätter.

Välfärdsplanen är väldigt omfattande och ett flertal olika aktörer deltar i genomförandet. Hur följs genomförandet av de planerade åtgärderna upp (t.ex. indikatorer, tidsschemat och ansvariga personer)? (Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 27)

Välfärdsrapporten, som görs upp varje år, utvärderar hur välfärdsplanen framskrider. Välfärdsplanen för år 2022 är försenad från tidtabellen på grund av den ökade arbetsmängden som orsakats i och med välfärdsområdet. Välfärdsrapporten 2022 presenteras i välfärdsutskottet 8.11.

Genomförande av strategiska insatsområden och mål år 2022:

Målet 0 % ungdomsarbetslöshet har nästan uppfyllts (en arbetslös ungdom).

Välfärdsutskottets storskaliga införande av hyresavgifter har redan väckt oro bland de föreningar som verkar i staden.

Höjningen av hyrespriserna gällde närmast Villa Junghans. Lokala pensionärs- och musikföreningar har fortfarande kostnadsfria lokaler i Villa Junghans. I fortsättningen erbjuder staden kostnadsfria lokaler för föreningar i Kasavuoren koulu.

(Utdrag ur utvärderingsberättelsen, s. 7–12)

Allmänna förvaltningens bemötande

Stadens nya strategi 2023–2030

Grankulla stads nya strategi för åren 2023–2030 godkändes i fullmäktige i april 2022. Revisionsutskottet konstaterar att stadens strategi ska vägleda verksamheten och dess genomförande i vardagen. Tydliga resultatindikatorer för målen, namngivna ansvariga samt schemalagd uppföljning av förverkligandet av delmål är av största vikt för att strategin ska gå från ord till verklighet framgångsrikt.

Bemötande:

Utveckling av strategiuppföljningen

Ledningsgrupperna från alla sektorer samlades i augusti 2023 för att utveckla den utmanande uppföljningen av strategin. Under två olika workshoppar behandlade ledningsgrupperna hur uppföljningen av strategin

kunde förbättras utgående från de tre temana och tolv målen i strategin som fullmäktige godkänd. Målet för utvecklingsarbetet var att klassificera åtgärderna i strategin noggrannare: prioritetsordningen och tidtabellen för åtgärderna, organisationsnivån för uppföljningen samt även ändamålsenliga indikatorer och behövliga resurser. Förhandsuppgifterna och grupparbetena under workshopparna gav upphov till att åtgärderna kunde klassificeras och mätas tydligare. Därefter färdigställde stadens ledningsgrupp ännu arbetet under flera av sina möten i augusti och september 2023.

Ansvar för uppföljningen av de 79 åtgärderna i strategin delades under arbetets gång i tre nivåer: stadsfullmäktige, utskottet/i allmänna förvaltningen stadsstyrelsen och sektorernas ledningsgrupper.

De åtgärder som ska genomföras år 2024 identifierades och indikatorerna för dem granskades. Eftersom stadens strategi har blivit godkänd år 2022 och verksamhetsmiljön är föränderlig kan det årligen uppkomma behov för att lägga till ytterligare, tidigare oidentifierade, åtgärder för nästa budgetår.

Genom tillvägagångssättet som redogjorts ovan kunde åtgärderna i stadens strategi 2023–2030 klassificeras och få uppföljningsnivåer avseende år 2024 enligt följande:

1. En stad med resurssmart verksamhet, 2 mål

För år 2024 fastställdes totalt 8 åtgärder, varav 3 följs upp av stadsfullmäktige, 1 av stadsstyrelsen, 2 av utskottet i fråga och 2 av sektorns ledningsgrupp.

2. En trygg, grönskande och fotgängarvänlig stad, 6 mål

För år 2024 valdes totalt 8 åtgärder, varav 3 följs upp av stadsfullmäktige, 2 av stadsstyrelsen och 3 av utskottet i fråga.

3. Fokus på invånarna, 4 mål

För år 2024 fastställdes totalt 14 åtgärder, varav 1 följs upp av stadsfullmäktige, 3 av utskottet i fråga och 9 av sektorns ledningsgrupp.

Därmed infaller sammanlagt 30 åtgärder år 2024, varav 7 följs upp av stadsfullmäktige, 2 av stadsstyrelsen och 8 i utskotten. Resten av åtgärderna är mer av operativ karaktär och de följs upp av sektorernas ledningsgrupper.

Alla åtgärder år 2024 inklusive indikatorer skrivs härnäst in i Microsoft Power BI-systemet. Uppföljningen sker under året vid tre olika granskningstidpunkter: i samband med första och andra delårsrapporten samt bokslutet.

De åtgärder år 2024 som följs upp på utskottsnivå och i fråga om allmänna förvaltningen av stadsstyrelsen ska vara behandlade i anslutning till utskottens/stadsstyrelsens budgetbehandling. De finns även i budgetboken 2024.

I anslutning till utvecklingen av strategin utarbetade vi också en presentation av de "stora indikatorerna" som beskriver hela strategiperioden 2023–2030 för att underlätta utvärderingen av hur väl vi har uppnått målen ur ett brett perspektiv.

Framtida utmaningar för Grankulla stad

Personalen spelar en nyckelroll i stadens framgång och välfärd. Hur satsar sektorerna på personalens välmående och ork?

Bemötande:

Välbefinnande på arbetsplatsen är en helhet som består av själva arbetet och meningsfullheten i arbetet samt hälsa, säkerhet och välmående. Arbetshälsan ökar bland annat genom fungerande och motiverande ledarskap, bra arbetsgemenskap och genom arbetstagarnas kompetens och yrkesmässighet. Främjande av arbetstrivseln är både på arbetsgivarens och arbetstagarens ansvar.

Arbetsgivaren svarar för säkerheten i arbetsmiljön, ett gott ledarskap och likvärdig behandling av de anställda. Arbetstagaren har ändå ett stort ansvar för att upprätthålla sin egen arbetsförmåga och kompetens. I arbetet sänker både över- och underbelastning arbetsmotivationen och därför är det viktigt att utveckla sin kompetens samt att behärska nya arbetsredskap och verksamhetsmodeller.

Vi använder oss av utvecklingssamtal och det finns möjlighet till individuella samtal ("personalkvarter") som syftar till att stödja och möjliggöra att personalen klarar av sitt arbete och mår bra på arbetsplatsen.

Vi skapar stadsomfattande strukturer för arbetsskyddet och arbetshälsan samt handlingsprogram som en del av stadens personalprogram samt utvecklar rekryteringen och arbetsgivarprofilen. Vi slutför grunderna för anställnings- och tjänsteförhållandena som verksamhetsmodeller för att främja likvärdighet och jämlikhet. Vi använder oss av stödmodellen för att upprätthålla arbetsförmågan och i anslutning till den möjliggör vi aktivt omformning av arbetet eller arbetsprövning. Vi har också inlett omplaceringen av en partiellt arbetsför arbetstagare. Det är möjligt att samordna arbetet och privatlivet genom överenskommelse med chefen om till exempel deltidsarbete och distansarbete (avtal om distansarbete och anvisning). Arbetsgivaren erbjuder ePassi 260 euro/år som kultur-, motions- och personalbiljettförmån. Staden erbjuder också möjligheten att kostnadsfritt delta i gruppträning och använda simhallen, såsom även kaffe och te till alla. Sektorerna ordnar varierande må bra-dagar som kombinerar både utbildning och gemenskapliga aktiviteter.

Avtalet om företagshälsovård har utvidgats vid årsskiftet 2022/2023 och därmed är det möjligt att få korttidsterapi samt besöka en näringsterapeut (för vård av fetma). Vid tidpunkten för den här rapporten var hälsoindexet för det andra kvartalet 92 % (år 2022 78 %), vilket betyder att av Grankulla stads personal har 92 % inte varit sjukskrivna under tidsperioden i fråga. Arbetsgivaren samlar in information om tillståndet för arbetsgivaren, arbetsgemenskapen samt individerna och cheferna. Informationen används för att rikta verksamheten rätt.

Den största satsningen kommer att vara en beskrivning och implementering av koncept och modeller för hantering av psykosocial belastning under år 2024.

Grankulla stads tvåspråkighetsprogram

Revisionsutskottet rekommenderar att staden utser en ansvarsperson i nationalspråksfrågor och hoppas att staden upprättar ett uttalande om åtgärder för att uppnå målet om hållbar och långsiktig tvåspråkighet.

Bemötande:

Tvåspråkighetsprogrammet och ärendet om att utse en ansvarsperson i nationalspråksfrågor har behandlats under år 2023 i flera utskott (SUUS 18.1.2023, SOVV 25.1.2023, HYVYLK gemensamt utlåtande 1.2.2023, YLKV 17.1.2023) efter att stadsstyrelsen remitterade ärendet 21.11.2022 § 176.

Avsikten är att fortsätta beredningen av ärendet före utgången av år 2024.